Jüdische Pester Zeitung.

ריעזעס בלאַטט ערשיינט
דרייאמאל וואָכענטליך
(מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.)
אונד קאָסטעט
פֿיר עסטרייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 " "
פֿירטעליאהר 2 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.
פֿיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.
פֿירטעליאהר 2 " " 75 " "

יידישע
פּעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פּרענומערירען
אונד דער פּרענומעראציאָנס-טערמין
בעגיננט מיט דעם ... דעס
ערסטען בלאַטטעס.
דיא רעדאקציאָן בעפֿינדעט
זיך אין
פּעסט
אלט-גאססע נר' 1.
וואָהין מאן אויך דיא פּרענומעראַ-
ציאָנסגעלדער צו זענדען בעליעבט.

Nr. 13, צעהנטער יאהרגאנג — פעסט, מאָנטאג כד שבט ה.ת'ר'ל'ח'. — Pest, den 28. Jänner 1878.

האבען וויר שאָן וואַפֿפֿענשטיללשטאנד?

אויך הייטע קאנן מאן אויף דיעזע פֿראגע נאָך קיינע בעשטיממטע אנטוואָרט ערטהיילען. — עס וואר וואָהל שאָן זאמסטאג פֿריה איינע פריוואט-דעפעשע איבער דען בערייטס ערפֿאָלגטען וואַפֿפֿענשטיללשטאנד איינגעטראָפֿפֿען, אבער ביז הייטע מיטטאג וואר נאָך קיינע אמטליכע בעשטעטיגונג דיעזער מעלדונג איינגעלאנגט.

פֿרייטאג וואר נאָך דיא לאגע אויף דאס איי-סערסטע געשפאננט. דער ענגליש-רוסישע קריעג וואר ביינאהע דא. פֿרייטאג, אום 4 אוהר נאכמיט-טאגס, שטאנד בערייטס דאס גראָססטע ענגלישע קריעגס-שיפֿף פֿאָר גאלליפאָלי, אום שאָן דען קריעג מיט דען דאָרט הערראנריקענדען רוסען אויפֿצונעהמען. איבערדעם וואַרען אללע ענגלישען קריעגס-שיפֿפֿע אין בעוועגונג, אונד גלייכצייטיג ערהיעלט איין גראָססעס ענגלישעס קריעגס-שיפֿף דען בעפֿעהל, אין דיא מעער-ענגע היגטער קאָנסטאנטינאָפעל (נעמליך אין דיא „דארדאנעל-לען") איינצופֿאהרען. דיא ענגלישע רעגיערונג פֿאָרדערטע פֿאָם פארלאמענטע איבער 60 מיללי-אָנען גולדען אלס געלד-מיטטעל פֿיר דיעזע קריעגס-שיפֿפֿע, וועלכע בערייטס אין קריעגערי-שער טהעטיגקייט וואַרען. — דיא בעקאננטמאכונג דער רוסישען פֿאָרדערונגען דויערטע פֿיר ענג-לאנד צו לאנגע, אונד דיא ענגלישע רעגיערונג בעפֿירכטעטע, דאס דיא „דארדאנעללען" פֿיר דיא רוסישען קריעגס-שיפֿפֿע געעאָפֿפֿנעט ווערדען, אונד דאס אויך באלד דיא רוסישע לאנד-ארמעע אין קאָנסטאנטינאָפעל אונד אין גאלליפאָלי איינטרעפֿ-פֿען ווירד. — צוויא ענגלישע מיניסטער (נעמליך דערבי אונד קארנאפֿאָן) וואַרען געגען דיעזען ענג-לישען קריעג אונד האבען דעסהאלב אויך אבדאנ-קען מיססען. דער ענגלישע מיניסטער-פרעזידענט ערקלערטע, דאס ביא דעם יעטציגען רוסישען פֿאָרגעהען דיא ביזהעריגע אינפארטייליכקייט ענג-לאנדס אויפֿהאָרען מיססע.

דיעזער גראָססע ענגלישע לערם אונד דיא שאָן ווירקליך בעגאָננענע טהעטיגקייט דער ענג-לישען קריעגס-שיפֿפֿע וואַרען אויך פֿאָן נוטצען; רוסלאנד בעאיילטע זיך נון דען וואַפֿפֿענשטילל-שטאנד אבצושליעסען אונד האט אויך דען איבריגען אייראָפעאישען מעכטען זיינע פֿאָרדערונגען מיטגע-טהיילט. דיעזע רוסישען פֿאָרדערונגען זינד אבער נאָך איממערהין פֿיר דאס פֿאָלק איין געהיימניס, דא זיא דיא רעגיערונגען נאָך ניכט פֿעראָפֿפֿענטלי-כען וואָללען. דיא פֿערשיעדענען צייטונגען האבען בערייטס דיעזע רוסישען פֿאָרדערונגען אויף פֿער-שיעדענערלייא וויזע פֿעראָפֿפֿענטליכט; אבער איינע אמטליכע בעקאננטמאכונג היעריבער איזט נאָך ניכט פֿאָרהאנדען. מאן גלייבט, דאס הייטע אָדער מאָרגען דיעזע רוסישען פֿריעדענס-בעדינ-גונגען אמטליך פֿעראָפֿפֿענטליכט ווערדען.

פֿיעלע צייטונגען בעהויפטען, דאס דיא ענג-לישע רעגיערונג, וועלכע שאָן איינע אמטליכע מיטטהיילונג דיעזער רוסישען פֿאָרדערונגען אין הענדען האט, מיט דען רוסישען פֿריעדענס-בעדינ-גונגען צופֿריעדען ווערע, אונד דאס ענגלאנד שאָן זאמסטאג דען קריעגס-פלאן פֿאללען ליעסע, אונד דאס אויך דיא ענגלישען קריעגס-שיפֿפֿע דען בע-פֿעהל ערהאלטען העטטען, איהרע קריעגערישע טהעטיגקייט איינצושטעללען אונד צוריק אינס מיטטעללענדישע מעער צו פֿאהרען. דיא רוסישען בעדינגונגען זייען זעהר מעסיג אונד פֿריעדליך געגען ענגלאנד געהאלטען, וועסהאלב ענגלאנד מעהר קיינע אורזאכע העטטע, דען קריעג געגען רוסלאנד אויפֿצונעהמען.

אנדערע צייטונגען בעהויפטען ווידער, דאס וועגן אויך שאָן דער וואַפֿפֿענשטיללשטאנד צווי-שען דער טירקייא אונד רוסלאנד בעשלאָססען איזט, זאָ ווירד ערסט יעטצט איין גראָססער שטרייט צווישען רוסלאנד אונד ענגלאנד וועגען דער פֿריע-דענס-בעדינגונגען בעגיננען. רוסלאנד פֿאָרדערט, דאס דיא דארדאנעללען פֿיר זיינע קריעגס-שיפֿפֿע פֿרייא בלייבען, וואס אבער ענגלאנד דורכאויס ניכט צוגעבען וויללל. געראדע איבער דיעזען פּונקט דארף רוסלאנד קיינען פֿערטראג מיט דער טירקייא אללײן אבשליעסען, זאָנדערן מוס אויך היעריבער דיא איבריגען אייראָפעאישען מעכטע בעפֿראגען. ענגלאנד מוס דאהער נאָך איממער זיינע קריעגס-שיפֿפֿע אין בערייטשאַפֿט האלטען אונד דיא געלד-מיטטעל היעצו פֿאָרדערן.

זאמסטאג פֿריה איזט היער איינע קאָנס-טאנטינאָפלער ה א ל ב-אמטליכע דעפעשע מיט פֿאָלגענדער מעלדונג איינגעטראָפֿפֿען: „דיא טיר-קייא האט דיא רוסישען פֿריעדענס-בעדינגונגען בערייטס אנגענאָממען. דיעזע פֿריעדענס-בעדינ-גונגען ווערדען אין אדריאנאָפעל אונטערצייכנעט ווערדען, וואָהין זיך אויך דיא טירקישען פֿריעדענס-געזאנדטען מיט דען רוסישען געזאנדטען בעגע-בען." — זייט פֿאָרגעסטערן פֿריה ביז געסטערן אבענד איזט אבער נאָך קיינע אמטליכע בעשטע-טיגונג דיעזער מעלדונג איינגעטראָפֿפֿען. דיא געס-טערן פֿריה איינגעטראָפֿפֿענען דעפעשען מעלדען, דאס דיא קריעגערישע טהעטיגקייט גריעכענ-לאנדס בערייטס בעגאָננען האבע, טראָטצדעם דאס יעטצט שאָן אויך רוסלאנד געגען דיעזען גריעכישען קריעג איזט. — גריעכענלאנד אבער דענקט זיך: דאָרט, וואָ אללעס ביא דער צער-שטיקעלונג דער טירקייא געווינגט, וויל איך אויך עטוואס געווינגען.

דיא ביזהער פֿאָן דען צייטונגען פֿעראָפֿפֿענט-ליכטען רוסישען פֿריעדענס-בעדינגונגען לויטען:
1) סערביען אונד רומעניען ווערדען נון גענצליך פֿרייא אונד אונאבהענגיג פֿאָן דער טירקייא. —
2) איבערדעם ערהאלטען סערביען, רומעניען אונד מאָנטענעגראָ בעדייטענדע פֿערגראָסערונגען. —
3) מאָנטענעגראָ בעקאָממט דיא טירקישען פֿעס-טונגען אנטיוואַרי, ניקסיטש אונד שפּיץ. (מאָנטע-נעגראָ פֿערלאנגטע אויך דען מעערעס-האפֿען ביא אנטיוואַרי אן דער גרענצע דאלמאציענס, אבער עסטערייך וואר דאגעגען.) 4) רוסלאנד בעקאָממט דיא גאנצע נאָרדליכע געגענד דער אזיאטישען טירקייא מיט דען שטעדטען באטום, קארס, אר-דאהאן (אונד אויך ערצערום נאָך אנגאבע איני-גער צייטונגען.) 5) דיא קריעגס ענטשעדיגונג בע-טראָגט הונדערט מיללאָנען טירקישע ליוערס. (נאָך אנגאבע אנדערער צייטונגען: 200 מיללאָנען גולדען.) — 6) דיעזע סוממע קאנן אין בארעם געל-דע אָדער דורך אבטרעטונג פֿאָן טירקישען קריעגס-שיפֿפֿען אָדער פֿאָן וויטערען טירקישען לאנד-שטרעקען אן רוסלאנד בעצאהלט ווערדען. —
7) דיא דארדאנעללען מיססען פֿיר ר ו ס י ש ע קריעגס-שיפֿפֿע געעאָפֿפֿנעט ווערדען. (איבער דיע-זען פּונקט מוס רוסלאנד אבער צוערסט מיט דען איבריגען אייראָפעאישען מעכטען פֿערהאנדלען אונד צוואר נור שריפֿטליך, איינען קאָנגרעס היע-ריבער דולדעט רוסלאנד ניכט!) — 8) באָסניען אונד דיא הערצעגאָווינא בלייבען וואָהל טירקישע פראָווינצען, זיא מיססען אבער איינע זעלבסט-שטענדיגע פֿערוואלטונג אונד קאטהאָלישע גובער-נערע האבען. — 9) בולגאריען בעקאָממט איינע זעלבסטשטענדיגע קאָנשטיטוציאָן, אונד איבער דיעזע פראָווינץ ווירד דער סולטאן נור דאס אָבער-אויפֿזיכטס-רעכט האבען. — דער קאטהאָלישע גובערנער פֿאָן בולגאריען ווירד פֿאָם סולטאן נור מיט צושטיממונג דער איבריגען אייראָפעאישען מעכטע ערנאננט. 10) איין קליינער טהייל דער רוסישען ארמעע ווירד דורך קאָנסטאנטינאָפעל נור דורכמארשירען, אום היעדורך פֿיר דיא זיעג-רייכע רוסישע ארמעע דיא עהרע אונד גענוג-טהואונג צו ערטהיילען.

וועגן דיא טירקייא דיעזע שווערען רוסישען בעדינגונגען אננימממט, איזט וואָהל דער טירקיש-רוסישע קריעג צו ענדע, אבער אויך מיט דער הערשאַפֿט דער גאנצען טירקייא ווירד עס דאנן צו ענדע זיין.

זייט פֿרייטאג האבען אים ענגלישען פּאר-לאמענטע פֿיעלע פֿערהאנדלונגען שטאטטגעפֿונדען, אבער זיא פֿיהרטען נאָך צו קיינעם ציעלע. ערסט הייטע ווירד דאָרט איבער דיא אָריענטאלישע אנגעלעגענהייט דיא שלום-פֿערהאנדלונג שטאטט-פֿינדען, דיא וויר אים נעכסטען בלאטטע מיטטהיי-לען ווערדען קאָננען.

אין דער פֿאָרגעסטריגען זיטצונג דעס אונ-גארישען רייכסטאגעס העטטע דער אונגארישע מיניסטער-פרעזידענט טיסאָ איינע זעהר וויכטיגע ערקלערונג איבער דיעזע אָריענטאלישע אנגעלע-גענהייט מאכען זאָללען — אבער ער האט זיא נ י כ ט געמאכט! דיא גאנצע ערקלערונג דעס אונגארישען מיניסטער-פרעזידענטען בעשטאנד בלאָס אין פֿאָלגענדען וואָרטען: „געעהרטעס הויז! אין בעצוג אויף דיא אָריענטאלישע פֿראגע זינד בערייטס אן מיך מעהרערע פֿראגען געריכ-טעט וואָרדען; אבער איך גלייבע, דאס דיא הערראן דעפּוטירטען איינזעהען ווערדען, דאס מאן געראדע הייטע בעציגליך דיעזער פֿערוויקעל-טען אָריענטאלישען אנגעלעגענהייט קיינע גענויע ערקלערונג אבגעבען קאנן. עס ווערע געגען דאס אינטערעססע אונזערער מאָנארכיע, וועגן איך הייטע אין דיעזער הייקלען אָריענטאלישען אנגע-לעגענהייט ירגענד איינע בעשטיממטע ערקלע-רונג אבגעבען מאָכטע."

דיעזע לייכטע אבפֿערטיגונג האט נון דיא הערראן דעפּוטירטען זעהר פֿערדראָסען. ה ע ל-פֿ י זאגטע: „דער הערר מיניסטער-פרעזידענט וויללל אונס נור זאָ פֿיעל זאגען: קינדער! נור נאָך איין וועניג געדולד! דער פֿריעדע ווירד ענדליך איינמאל יא דאָך צו שטאנדע קאָממען, אונד דאנן ווערדעט איהר שאָן אללעס אוים דען צייטונגען ערפֿאהרען! — וויר וואָללען נון זעהען, וויא ווייט וויר מיט זאָלכער פּאָליטיק קאָממען ווערדען. דאס פֿאָלק איזט וועגען דער ביזהעריגען פּאָליטיק זיי-נער רעגיערונג זעהר ערביטטערט."

וויר האָפֿפֿען נון, דאס אונס שאָן דיעזע וואָכע דאָך ענדליך איינע קלארהייט אין דיעזע אָריענטא-לישע אנגעלעגענהייט בריגגען ווירד. שאָן איבער-מאָרגען ווערדען וויר מעהרערעס היעריבער מיטטהיילען קאָננען.

ראטה איינע פערלאססענע ׳יתומה״ צו פערזארגען. דיא האכציים פאנד ווירקליך שטאטט, דאך דיא מיטגליעדער דער געמיינדע גראטולירטען איהרעם ראבבינער צו זיינער האכצייטס-פייער דאמיט, דאס זיא איהם אללע פענסטער איינשלוגען. דיא יונגע פרויא פאנד זיך דורך דיעזעס אויפטרעטען דער געמיינדע-מיטגליעדער ביטטער ענטטיישט. זיא ווערע ב׳ נעמליך נימעער צו איינעם זאלך גרייזען מאננע אלס פרויא געגאנגען, ווענן איהר דער טיטעל איינער ׳עהרווירדיגען רעבבעצין״ ניכט גאר זא ׳פערלאקענד״ ערשיענע. נון וואר זיא אבער פלאטצליך איבערציינגט, דאס זיא אויף אכטונג זייטענס דער מיטגליעדער דער געמיינדע ניכט רעכנען קאנן. זיא וויינטע, וואר אונטראסטליך אונד וואללטע זיך דורכאוים שיידען. אונד אין דער טהאט געלאנג עס דעם גרייזען ראבבינער ערסט דאנן, דען הייזליכען פריעדען הערצושטעללען, אלס ער זיינע יונגע פרויא מיט איינעם שמוקע אים ווערטהע פאן 3000 רובעלן איבערראשטע.

* (נאך קיין אויסגלייך!) דער 1867-ער אויסגלייך צווישען עסטעררייך אונד אונגארן, וועלכער שאן אים יאהרע 1877 אבגעלויפען איזט, ווארדע נאך אימטער ניכט ערנייערט. דיא אויסגלייכס-פערהאנדלונגען דויערן נאך אימטער פארט, אונד אימטער קאממען נייע שוויעריגקייטען וועלכע דען אבשלוס דעם וויענער אויסגלייכעס פערהינדערן. יעטצט איזט וויעדער אים נייען צאלל-טאריף איין נייער שטרייט צווישען עסטעררייך אונד אונגארן ענטשטאנדען, זא דאס פיר דאס צישטאנדע-קאממען דעם אויסגלייכעס וועניג האפפנונג פארהאנדען איזט. מאן שפריכט פארטוועהרענד דאפאן, דאס זאוואהל דיא אונגארישען אלס אויך דיא עסטעררייכישען מיניסטער אבדאנקען ווערדען. עס איזט איין מאלאהר, דאס יעטצט ביי דען אויסווערטיגען אונרוהען אונד פערווירונגען אויך אים אינגערן שטרייטיגקייטען אונד צעררישטונגען ענטשטעהען.

* (דאס וואססער דער דאנויא) שטעהט נאך אימטער האך, אבער פיר פעסט שיינט דיא איבערשוועממונגס-געפאהר פאריבער צו זיין.

נייעסטעס.

וועגען דער נייען צאלל-טאריפע אין בעצוג אויף קאפפע אונד פעטראלעאום ווירד דער גאנצע נייע אויסגלייך צווישען אונגארן אונד עסטעררייך צערשלאגען. דיא עסטעררייכישען דעפוטירטען וואללען דיעזען נייען צאלל-טאריף, דער שאן פאן דען עסטעררייכישען אונד אונגארישען מיניסטערן פערייינבארט ווארדע, ניכט בעוויליגען, וועסהאלב נון אויך דאס עסטעררייכישע מיניסטעריאום אבדאנקען מיססע. דיא עסטעררייכישען מיניסטער האבען געסטערן איינע קאנפערענץ איהרער דעפוטירטען איינבערופען, אונד דא דיעזע קאנפערענץ דען פאן איהנען בעשטיממטען צאלל-טאריף ניכט בעוויליגען ווילל, זא בלייבט עס אויסער צווייפעל, דאסס דאס עסטעררייכישע מיניסטעריאום אבדאנקען ווירד. — וואס יעטצט געשעהען ווירד, וויים מאן ניכט. ווירד דער רייכסראטה אויסאיינאנדער-געיאגט, אדער ווירד דיא געשיכטע וויעדער אויפגעשאבען? — ווער וויים!

איינע הייטיגע וויענער דעפעשע מעלדעט, דאס דער עסטעררייכישע מיניסטער לאססער זעהר געפעהרליך ערקראנקטע, זא דאס מאן דאס אייסערסטע בעפירכטעט.

דיא נייעסטען דעפעשען.

לאנדאן 24-טען יענגער. הייטע אבענדס ערקלערטע דער ענגלישע מיניסטער, דאס ער ניכט לענגער מיט דער אויסריסטונג דער ענגלישען ארמעע ווארטען קאננע, וועסהאלב איהם דאס פארלאמענט דיא געלד-מיטטעל צום קריעגע זאפארט בעוויללינען מאגע. ער זאגטע: ״נאך האט אונס רוסלאנד זיינע פריעדענס-בעדינגונגען ניכט מיטגעטהיילט, אונד דעננאך ריקען דיא רוסישען ארמעען אימטער פארווערטס געגען קאנסטאנטינאפעל. וויר קאננען דאהער אונזערע ריסטונגען ניכט לענגער אויפשיעבען.״

לאנדאן 24-טען יענגער. שאן אין דער מאנטאג-זיטצונג דעם ענגלישען פארלאמענטס ווירד דיא ענגלישע רעגיערונג דיא געלד-מיטטעל צום קריעגע פארדערן. (אויך אונזער מיניסטער-פרעזידענט העררר פאן טיסא ווירד אין דער מארגיגען זיטצונג דעם אונגארישען רייכסטאגעס וויכטיגע מיטטהיילונגען איבער דען גענענווערטיגען קריעג מאכען.)

פעטערסבורג 24-טען יענגער. וועגן דיא יעטציגען וואפפענשטיללשטאנדס-פערהאנדלונגען צערשלאגען ווערדען, זא ווערדען דיא רוסען נאך קאנסטאנטינאפעל מארשירען.

קאנסטאנטינאפעל 24טען יענגער. דיא רוסען מארשירען דאך פאן אדריאנאפעל געגען גאלליפאלי.

קאנסטאנטינאפעל 24-טען יענגער, אבענדס. ביי דען פריעדענס-פערהאנדלונגען אין קאזאנליק זינד נייע שוויעריגקייטען ענטשטאנדען, נאמענטליך אין דעניעניגען פונקטען דער רוסישען פארדערונגען, וועלכע זיך אויף דיא קינפטיגע געשטאלטונג בולגאריענס אונד אויף דיא קריעגס-ענטשעדיגונג בעציעהען. דיא רוסישען פארדערונגען זינד היערין זא איבערטריעבען, דאס דיא טירקישען פריעדענס-געזאנדטען צוערסט נאך קאנסטאנטינאפעל אום איינען ראטה טעלעגראפירען מוסטען. —

קאנסטאנטינאפעל 24. יענגער. היער בעפינדען זיך יעטצט 110,000 מאנן טירקישע סאלדאטען, וועלכע קאנסטאנטינאפעל געגען דיא רוסען פערטהיידיגען ווערדען.

לאנדאן 24-טען יענגער. אין דער הייטיגען פארלאמענטס-זיטצונג ערקלערטע דער ענגלישע מיניסטער, דאס מאן דיא רוסישען פארדערונגען נאך ניכט קעננע, אונד דאס אללע ביזהער פערעפפענטליכטען רוסישען פריעדענס-בעדינגונגען ניכט ריכטיג זינד. אנפאנגס וואללטע ענגלאנד ניכטס טהון, ביז עס ניכט דיא רוסישען פארדערונגען קעננען ווירדע, מאן גלויבטע, דאס דיעזע באלד בעקאננט זיין ווערדען; אבער עס איזט שאן איינע וואכע פערשטריכען, אהנע דאס ענגלאנד דיא רוסישען פארדערונגען קעננט. דיא רוסען ריקען אימטער פארווערטס געגען גאלליפאלי אדער קאנסטאנטינאפעל — אונד ענגלאנד מוס דאהער שאן צום שווערטע גרייפען. — מאנטאג ווירד דיא ענגלישע רעגיערונג וויכטיגעס מיטצוטהיילען האבען. אין לאנדאן הערשט גראסע אויפרעגונג. וויא עס הייסט, ווערדען צוויא רוסען-פריינדליכע מיניסטער (דערבי אונד קארנאפאן) אבדאנקען, דא דיא מעהרהייט דער מיניסטער דען קריעג געגען רוסלאנד ווינשט.

ראם 24-טען יענגער. איטאליען שיקט זיינע קריעגס-שיפפע נאך דעם מעערע אים זידען דער טירקייא. דער אדיוטאנט דעם רוסישען קאיזערס איזט היער איינגעטראפפען.

אטהען 24-טען יענגער. אין דער הייטיגען דעפוטירטען-זיטצונג איזט דער קריעג גריעכענלאנדס געגען דיא טירקייא בעשלאססען ווארדען. (אלזא אויך איטאליען אונד גריעכענלאנד ציעהען געגען דיא ארמע טירקייא!)

פעטערסבורג 25. יענגער. דיא טירקען מאכען אבזיכטליך איין זאלכעס פערצווייפלונגס-געשרייא פאן דעם פארמארשע דער רוסען נאך גאלליפאלי אדער נאך קאנסטאנטינאפעל, אום נור ענגלאנד שנעלל צום קריעגע צו בעוועגען. דיא גאנצע טירקישע בעפאלקערונג ווירד אין שרעקען געזעטצט, אום דיא אינגעהייערע פערווירונג נאך צו פערגראסערן, דאמיט זיך גאנץ איירפא נור שנעלל דריינמישע. אונד וואהרליך דיא פערווירונג אין דער טירקייא איזט זא גראס, דאס באלד איין וויכטיגעס עראייגניס איינטרעטען מיססען ווירד, פאר וועלכעס זיך אבער נאך רוסלאנד מיט דען איבריגען איירפעאישען מעכטען פערשטענדיגען מיססען ווירד.

לאנדאן 25-טען יענגער. דיא אבדאנקונג דערבי׳ס אונד קארנאפאנס בעשטעטיגט זיך. — זאבאלד דיא רוסען נאך גאלליפאלי קאממען, ציעהען דיא ענגלישען קריעגס-שיפפע געגען גאלליפאלי אונד דער ענגליש-רוסישע קריעג בעגינגט. דיא ענגלישע רעגיערונג פארדערט פארלייפיג צו איהרעם קריעגס-צוועקע 5 מילליאנען פפונד שטערלינג. (איבער 50 מילליאנען גולדען.)

ראטטא-ציעהונג פאם 23-טען יענגער 1877.

בריגן 25 15 41 64 36

קורז-טאבעללע פאם 24. יענגער

גאלד-קורז	פל. קר.
זילבער-אגיא	103 30
דוקאטען	5 68
עסטרייך-אונגארישעס 8 גולדען גאלד-שטיק (20 פראנקס)	9 48
נאפאלעאנדאר	9 48
דייטשע רייכסבאנקנאטען	58 70
20 מארקשטיקע	11 66
ראסישער רובעל	1 23
לאזע.	
1839-ער ראטשילד-לאזע גאנצע	296 —
דעטטא פינפטעל	296 —
1854-ער 4 פערצענטיגע שטאאטס-לאזע	108 25
1860-ער גאנצע	114 75
דעטטא פינפטעל	123 —
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	136 90
דעטטא 50	136 50
כאמא רענטענשיינע	24 —
שירכען-לאזע	13 80
קרעדיט-לאזע	160 50
קלארי-לאזע צו 40 גולדען	28 25
דאנוי-דאמפפשיפפס-פארטס-לאזע	94 50
אינסברוקער לאזע	18 25
קעגלעוויטש צו 10 גולדען	13 25
קראקויער 20	14 60
אפנער 40	29 —
פאלפי 40	28 50
רודאלפסלאזע 10	13 50
סאלם-לאזע 40	38 25

לאזע.	פל. קר.
זאלצבורגער לאזע צו 20 גולדען	15 —
סט. גענאיס 40	31 50
סטאניסלויער 20	21 50
טריעסטער 100	119 —
דעטטא 50	61 —
וואלדשטיין 20	22 25
ווינדישגרעטץ 20	25 75
אונגארישע פרעמיענלאזע צו 100 גולד.	77 25
דעטטא צו 50 גולדען	77 —
וויענער לאזע	87 65
ווערטה-פאפיערע.	
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	78 58
טעמעשוואר-באנאטער	78
זיעבענבירגישע	76 50
גאליצישע	86 —
בוקאווינער	82 75
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	99 78
וויינצעהענט-אבלאזונגס-אבליגאציאנען	81 50
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פראצענט	94 —
דער אונגארישען היפאטעקען באנק צו 5 איינהאלב פראצענט	79 50
דער אונגארישען אללגעמיינען באדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פראצענט	-- —
דעטטא צו 6 פראצענט	— --
דער פעסטער קאממערציאל-באנק	91 25

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכטע		קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאגר.
ווייצען	נייער באנאטער	74	10.20–10.30
〃	〃	75	10.40–10.50
〃	〃	76	10.60–10.75
〃	〃	77	10.95–11.15
〃	〃	78	11.30–11.45
〃	〃	79	11.50–11.60
〃	〃	80	—.——.—
〃	טהייס	74	10.55–10.65
〃	〃	75	10.75–10.95
〃	〃	76	11.05–11.25
〃	〃	77	11.30–11.40
〃	〃	78	11.55–11.75
〃	〃	79	11.84–11.90
〃	〃	80	—.——.—
〃	פעסטער באדען	74	10.30–10.40
	〃	75	10.50–10.80
〃	〃	76	10.90–10.95
〃	〃	77	11.05–11.15
〃	〃	78	11.30–11.45
〃	〃	79	11.55–11.60
〃	〃	80	—.——.—
〃	וויסעלבורגער	74	10.45–10.55
〃	〃	75	10.65–10.85
〃	〃	76	10.95–11.10
〃	〃	77	11.20–11.30
〃	〃	78	11.45–11.60
〃	〃	79	11.75–11.80

פרוכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאגר.
קארן	72	7.65–7.40
גערסטע מאלץ	62	8.75–8.25
גערסטע פוטטער	62	7.55–7.40
האפער	41	6.65–6.50
קוקורוץ באנאטער		.——.—
אנדערער	73	7.30–7.25
הירזע		7.25–7.—

טערמין		פער 100 קילא
ווייצען	פער אקטאבער	—.—
		—
	פריהיאהר	10.65
קוקורוץ		7.22
גערסטע		— —
האפער	פריה-יאהר	6.60 —
		—.—
רעפס		—.—

באללען-מעהל פער 100 קילא	פל. קר.
נומער 0	23 50
〃 1	22 75
〃 2	22 —
〃 3	21 40
〃 4	20 80
〃 5	19 90
〃 6	17 80
〃 7	15 80
〃 8	12 80
〃 $8\frac{1}{2}$	11 —
שפיריטוס: אלטער מעלאסע פראמפט	32.80
נייע קארטאפפעל	31.—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1878 Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

הערויסקאָממען ווערדען!״ — היעמיט איילטע
דער מאנן נאך הויזע. פערקויפטע דאס וועניגע,
דאס ער אין זיינער וואָהנונג האטטע, אונד זעטצטע
דען ערלאָז אין דיא לאָטטעריע אויף יענע צאהלען,
וועלכע דיא אלטערס-יאהרע דער דרייא קינדער
אויסמאכטען. דיא דרייא צאהלען קאמען בייא דער
נעכסטען ציעהונג הערויס. דער ארמע מאנן בע-
קאם נין פאָללע פיער-טויזענד גולדען אויסבע-
צאהלט. ער האט נון מיט זיינען דרייא קינדערן צו
עססען, אונד פערפעהלט געוויס ניכט, נאך דעם
עססען צו בענטשען. אללייך דער גרייזע ראבבי-
נער האט געגען זיך היעדורך איינען וואהרען שטורם
הערפאָרגערופען. צאהלרייכע יודען אויס אללען
געגענדען זיעבענבירגענס קאָממען נעמליך נאך
דעעש אונד בעשטירמען דען ראבבינער, דאס ער
איהנען דיא ״נוממערן״ זאגע, וועלכע אין דער
לאָטטעריע הערויסקאָממען ווערדען. דער ראבבי-
נער יעדאָך, דער ניכט בלאָס איין פראָממער, זאָנ-
דערן אויך איין וועלט-קלוגער מאנן איזט, שיקט דיא
לייטע מיט דער אויסרעדע פאָרט: ״מיינע קינ-
דער! איך דארף דיא הערויסקאָממענדען נוממערן
ניכט פערראטהען, דא זאָנסט אללע דיעזעלבען
נוממערן זעטצען ווירדען אונד דיא לאָטטעריע ״גע-
שפרענגט״ ווערדען מיסטע. עס קאָננטע ענדליך
געגען מיך איינע אונטערזוכונג איינגעלייטעט ווער-
דען, דאס איך דאדורך, דאס איך דיא נוממערן
דער לאָטטעריע פערראטהען, דיא שטאאטס-
קאססע עמפפינדליך שעדיגע!״ — היעמיט זוכט
דער ראבבינער נאטירליך נור דאס אונפערשטענ-
דיגע פאָלק זיך פאָם האלזע צו שאפפען. זיינער
אומגעבונג געגעניבער זאגט ער יעדאָך דיא
פאָללע וואהרהייט, דאס ער יא קיין פראָפעט זייא,
אום עס אים פאָרהיניין צו וויססען, וועלכע נוממערן
אין דער לאָטטעריע הערויסקאָממען ווערדען. וויס-
טע ער דיעס, זאָ ווירדע יא ער זעלבסט אין דיא
לאָטטעריע זעטצען. איינמאל נאטירליך האט
ער׳ס געטראָפפען. אללייך דאס וואר עבען בלאָ-
סער צופאלל, וויא יא שאָן אויך טויזענד אנדערע
אין דער לאָטטעריע געוואָננען האבען, אָהנע דאס
זיא געשיידטער געוועזען ווערען, אלס אנדערע
מענשען, דיא איהר גאנצעס געלד אין דער לאָט-
טעריע פערזעטצטען, אָהנע יע אויך נור דען
קליינסטען טרעפפער געמאכט צו האבען. — דיע-
זע אויסערונג איזט איינע קלוגע, וועגן נור אויך
דער גאנצע בעריכט וואהר וועהרע. —

* (דיא געפאנגענגאהמע דעם שווינדלערס וויינטער.) אויס האמבורג ווירד היעריבער פאָלגענדעס געמעלדעט: דער וויענער שווינדלער, מאקס וויינטער, איזט אם 23-טען דיעזעס מיט דעם דאמפפ-שיפפע ״פאָממע-
ראניא״ פאָן נעוו-יאָרק היער איינגעטראָפפען. — צווייא וויענער פאָליציי-בעאמטע, דיא איהם נאך אמעריקא נאכגעזענדעט וואורדען, בעוואכטען איהן וועהרענד דער ריקרייזע. מערקווירדיג וואר דאס זיכערע אויפטרעטען דיעזעס שווינדלערס וועה-רענד דער גאנצען ריקרייזע. ער אונטערהיעלט זיך מיט דען שיפפ-רייזענדען אין זעהר הייטערער ווייזע אונד טהיילטע איהנען מיט, ער זייא גאנץ אונשולדיג. זיינע גלייביגער העטטען גאר קיינע קאָסטען זיך מאכען מיססען, דא ער בלאָס וועגען בעזוכעס איינעס פריינדעס נאך אמעריקא רייזען וואָללטע, אום נאך קורצעם אויפענטהאלטע ווידער נאך וויען צוריקצוקעהרען. ער זאגטע פערנער: ער זייא פאָללקאָממען איבערציינגט, דאס ער זיי-טענס דעם געריכטעס, גלייך נאך זיינעם איינטרעפ-פען אין וויען, אויף פרייען פוס ווירד געשטעללט ווערדען, נאכדעם יא זיינע גאנצע פערהאפטונג אויף איינעם ״מיספערשטענדנים״, אויף איינעם בעדויערליכען ״אירדטהומע״ בערוהע. בייא זיינער פערהאפטונג אויף דעם דאמפפ-שיפפע ״הערדער״ פאנד מאן בייא דעם שווינדלער 9000 דאָללאר (עטווא 18000 גולדען) פאָר, וועלכעס געלד איהם דורך דאס עסטערייכ-אונגארישע קאָנזולאט אין נעוו-יאָרק נאָך אויף דעם שיפפע אבגענאָממען וואורדע. אויף דער הינרייזע האט זיך ווינטער אלס פירסט אויסגעגעבען, ער שפיעלטע זעהר האָך אונד האטטע דאס גליק, 500 דאָללאר צו געווינגען. — בייא דער ריקרייזע קאָננטע ער זיך נאטירליך דעם פערגניגען דעס שפיעלעס ניכט מעהר איבער-לאססען, דא איהם היעצו דאס נאָטהיגע געלד געפעהלט. זעהר בעצייכנענד פיר דען בעטריגע-רישען קאָפף דיעזעס שווינדלערס איזט עס איב-ריגענס, דאס אָבגלייך דאס קאָנזולאט אונזערער מאָנארכיע אין נעוו-יאָרק דען ווינטער שטרענג דורכזוכט אונד איהם, וויא בערייטס ערוועהנט, 9000 דאָללאר אבגענאָממען, עס דעמזעלבען דענ-נאָך געלונגען וואר, איינען קליינען געלד-בעטראג זאממט איינער קליינען פיסטאָלע צו פערהיימלי-כען. דיא איהן אויף דער ריקרייזע בעגלייטענדען פאָליציי-מעננער פאנדען בייא דעמזעלבען נעמליך 6 פפונד שטערלינג (60 גולדען) פאָר, וועלכע זיא איהם מיטזאממט דעם ערוועהנטען געוועהרע נא-טירליך זאָגלייך אבגענאָממען האבען. ווינטער פערלאָר זיינען פראָהליכען מוטה ערסט אין דעם אויגענבליקע, אלס ער אין האמבורג אנלאנגטע, דא אין איין געפעגגניס געוואָרפען וואורדע, אום אונטער שטרענגער בעוואכונג נאך וויען טראנס-פאָרטירט צו ווערדען.

* (איין ״שווערער״ פראָצעס.) וויא וויר זיינערצייט מיטגעטהיילט, האט מילעטיטש געגען דאס ערסט-ריכטערליכע אורטהייל, דאס איבער איהן איינע 5 יעהריגע קערקער-שטראפע אויסגעשפראָכען האט, זאָגלייך דיא אפפעללאציאָן אנגעמעלדעט. אם 24-טען דיעזעס האט דר׳ פאָ-ליט, דער פערטהיידיגער דעם העררן מילעטיטש, בייא דער קאָניגליכען טאפעל דיא אפפעללאציאָן, וועלכע 5 באָגען שטארק איזט, ווירקליך איינגע-רייכט. דיא צאהלרייכען אקטענ-שטיקע דעם פראָ-צעסעס, דיא נאטירליך עבענפאלס פאָם ערסטען געריכטע אן דיא קאָניגליכע טאפעל איבערפיהרט ווערדען מוסטען, וויעגען איבער איינען צענטנער. אלס דער געריכטס-דיענער בייא דער קאָניגליכען טאפעל דיעזען גראָססען פאק מיט אקטענ-שטיקען איבערנאהם, זאגטע ער לעבעלנד: יעטצט פיהלע איך איך עס, דאס דער פראָצעס מילעטיטש׳ס איין רעכט ״שווערער״ איזט!

* (״משנה השס״-בייא דען כינעזען.) דיא ״נייע פרייע פרעססע״ בריננט זאָעבען פאָלגענדע קאָמישע מעלדונג אויס פעקינג, דער הויפטשטאדט כינא׳ס: פאָר קורצעם וואורדע היער איין גראָסער מיניסטער-ראטה אבגעהאל-טען. אים פערגאנגענען פריה-יאהר וואר נעמליך פאסט גאר קיין רעגען, דיא ערנטע פיעל אין פאָל-גע דעססען זעהר שלעכט אויס אונד איין גראָסער טהייל דער בעפאָלקערונג וואר דער גראָסטען נאָטה אויסגעזעטצט. וועהרענד דעם זאָממערס שטארבען נון פיעלע טויזענדע אן דעם זאָגענאנג-טען הונגער-טיפוס. דער מיניסטער-פרעזידענט עראָפפנעטע דאהער איינע בעראטהונג איבער דיא מאסרעגעלן, וועלכע צו ערגרייפען ווערען, אום דאס כינעזישע רייך אין צוקונפט פאָר זאָלכען אונגליקס-פעללען צו בעהיטען. נאך מעהרשטינ-דיגער בעראטהונג וואורדע פאָלגענדער בעשלוס געפאסט: נאכדעם דאס אונגליק איבער דאס כינע-זישע רייך אים הימטעל נור וועגען דעם געגענ-ווערטיג רעגיערענדען קאיזערס ״קאָנגס-פו״ בע-שלאָססען ווערדען קאָננטע, זאָ ווירד דער נאמע דעם הערשערס אין ״פו-קאָנגס״ אומגעוואנדעלט. דורך דיעזע נאמענס-פערענדערונג ווירד האָפ-פענטליך דאס אונגליק, וועלכעס אים הימטעל דאָך נור איבער דאס רייך דעם קאיזערס ״קאָנגס-פו״ בעשלאָססען וואורדע, פאָן זעלבסט שווינדען מיססען. זאָללטע יעדאָך אללי דיעס ניכט ניטצען, דאנן ווירד דער געגענווערטיגע קאיזער דיא רע-גיערונג ניעדערלעגען מיססען אונד צוואר צו גונס-טען זיינעס זאָהנעס, דעם קראָנפרינצען פאָקאָנ-האָקאָנגאָ. דורך דיעזעס מיטטעל האָפפט דאס מיניסטעריאום אין פעקינג אללע אונגליקס-פעללע פאָם כינעזישען רייכע אבהאלטען צו קאָננען. מערקווירדיג היעבייא איזט, דאס דער כינעזישע

דיא קאָניגע זאָ ווירטהשאפטען לאָסט. מאיעסטעט! פער-
געססען זיא ניכט, דאס זיא, וואס זיא זינד, אונד וואס זיא
האבען, נור דורך דיא בעווילליגונג דעס פאָלקעס זינד אונד
האבען! פערגעססען זיא ניכט, דאס מאן איהנען דיעזע
פאָררעכטע ווידער נעהמען קאנן, וועגן זיא מיסברויך דא-
מיט טרייבען. זיא מיססען וויססען, דאס אונזערע עקסיס-
טענץ ניכט איהר איינענטהום זייא, זאָנדערן דאס אללעס,
וואס זיא בעזיטצען, איינענטהום דעס פאָלקעס איזט. דאס
פאָלק מוס זיין גוט אונד בלוט הערגעבען, אום נור איהרע
פיעלען איבערטריעבענען בעדירפניססע צו בעפריעדיגען
אונד איהנען נאָך אויסערדעם ראנג, עהרע אונד זיכערהייט
געבען. דיא צייט דער אויפקלערונג איזט נאהע, עס ווירד
באלד קיין פערשטענדיגער אונד פערנינפטיגער מענש דא-
ראן גלויבען, דאס איין איינציגער, וועלכער פיעללייכט
דער שוועכסטע אונד אונפעהיגסטע מענש דער גאנצען נא-
ציאָן איזט, איין אנגעבאָרענעס רעכט האבען קאָננטע, מיל-
ליאָנען בעססערע אונד פערשטענדיגערע מענשען נאך זיי-
נער וויללקיר צו בעהערשען! דאס וואָרט ״קאָניג פאָן
גאָטטעס גנאדען״ ווירד נור דאנן איינען זינן האבען, וועגן
דיא קאָניגע גוטיג אונד ווייזע רעגיערען ווערדען. מאיעס-
טעט! זיא רעגיערען פיעללייכט דען קליינסטען שטאאט אין
אייראָפא אונד האלטען דיא גראָסטע ארמעע! דרייסיג
מאנן, וועלכע נור דיא איינציגע אָרדנונג אין דער שטאדט
האלטען, געניגען, אונד זינד מעהר ווערטה אלס דרייסיג-
טויזענד סאָלדאטען, דיא מאן פאָן נישצליכער ארבייט אב-
ציעהט, אום אויף קאָסטען דער ארמען אונד פלייסיגען בע-
פאָלקערונג, איין שפיעל-ווערק מיט איהנען צו טרייבען!״
אלס בעניאמין מיט דעם לעזען דיעזעס בריעפעס צו

ענדע וואר, שטאנדען אללע דרייא שפראכלאָז דא. נור
דיא גרעפין לעכעלטע אונד וואר נאך שטאָלץ דארויף,
דאס זיא דען מוטה האטטע, דעם פאָן אללער וועלט גע-
פירכטעטען קאָניג איינען זאָלכען אבזאגע-בריעף צו שריי-
בען, ענדליך בראך דער גראף דאס שווייגען אונד זאגטע:
״איך מוס מיך זאָפאָרט צום קאָניגע בעגעבען, מוס איהם
זאגען, דאס מיינע געמאלין . . . אָ, וואס זאָלל איך איהם
נור שנעלל זאגען . . .״

דער גראף איילטע הינוועג — אונד בעניאמין אונד
דיא גרעפין שטאנדען ווידער אלליין. דרויסען ראַושטע
דיא באלל-מוזיק, אונד מאן טאנצטע לוסטיג פאָרט.

בעניאמין ערבליקטע איינע טהרענע אים אויגע דער
גרעפין, ער קאָננטע זיך ניכט לעננער אויפהאלטען אונד
זאגטע: ״איך מוס איינע זאָלכע האנד, דיא זאָלכעס גע-
שריעבען, קיססען!״ — אונד זאָפאָרט דריקטע בעניאמין
זיינע ליפפען אויף דיא האנד דער גרעפין.

ציטטערנד צאָג דיא גרעפין איהרע האנד צוריק
אונד בליקטע מיט איינעם אבוויינדען, שטראפענדען
בליקע אויף בעניאמין.

״פערציייהען זיא מיר (זאגטע ער מיט ציטטערנדער
שטיממע) מיינע געפיהלע פיר זיא טראגען דיא שולד!״
דיא גרעפין אנטוואָרטעטע ניכט, זאָנדערן זאה אויף
איהן מיט פאָרוואורפס-פאָללעם בליקע.

״אָ, ברעכען זיא דיעזעס פאָרוואורפספאָללע שוויי-
גען (זאגטע בעניאמין). פעראכטען זיא מיך ניכט וועגען
מיינער ״קעקהייט״, וועגן זיא עס זאָ נעננען וואָללען, איך
קאָננטע ניכט אנדערס — איך ליעבע אונד פערעהרע זיא!
יא, איך בעטע זיא אן!״

״הערר דע איזראעלי! (ערווידערטע דיא גרעפין
נעביעטעריש, טראָקען אונד קאלט.) איך בין נון ליידער
צור איבערצייגונג געקאָממען, דאס איינע פרויא מיט איי-
נעם מאננע אין ריינן פריינדשאפטלי-
כעם פערהעלטניססע ניכט לעבען קאנן. איך עהרטע
אונד אכטעטע זיא ביז יעטצט וועגן איהרעס גוטען הער-
צענס, וועגן איהרעס האָהען גייסטעס, וועגן איהרער
בעדייטענדען געלעהרזאמקייט, איך ליעבטע איהרען גייסט,
אונד האטטע איינע פריידע דאראן, אין דיעזעם וויסטען
האָפ-לעבען, וואָ מאן מיט לויטער אפפען אומגעהען מוס,
איינען פערשטענדיגען פריינד צו פינדען. — נון פינדע
איך זיא עבען זאָ שוואך וויא יעדען אנדערן — אונד איך
האבע אויך איממער דען פריינד פערלאָרען, פיר דעססען
וואָהל איך גערנע געשטאָרבען וועדע, איך העטטע דיעס
פאָראויסזעהען זאָללען. דאָך גענוג! קיין וואָרט מעהר!
מאָרגען בעזוכען זיא מיך, איך האבע איהנען נאָך עטוואס
צו זאגען; אבער יעטצט פערלאססען זיא מיך זאָפאָרט!״

בעניאמין שטאנד וויא צערשמעטטערט דא. ער
וואָללטע אנטוואָרטען; אבער דיא גרעפין וואר שאָן דרויי-
סען אים באלל-זאאל בייא איהרען געסטען.

״זאָ זינד דיעזע פרויען! (דאכטע זיך בעניאמין) צו-
ערסט געבען זיא דעם מאננע געלעגענהייט, זיך איהנען
צו נעהערן, יא זיא געבען איהם זאָגאר האָפפנונג אויף
ליעבע, אונד וועגן עס דאצו קאָממט, דא וואָללען זיא צוי-
גען, וויא שוואך דיא מעננער זינד. אונד וויא לייכט דיא
פרויען איבער זיא זיעגען קאָננען! — דאָך זיא האט מיך
נאָך פיר מאָרגען געלאדען. — גוט, איך פאָלגע!״
(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

מיניסטער-קריזיס אין עסטרייך.

איינע לאנגע קראנקהייט איזט איין געוויססער טאָד! דיעזען זאטץ קאנן מאן אויף דען „אויסגלייך" צווישען ביידען רייכסהעלפטען אנווענדען. שאָן צוויי אונד איין האלב יאהר קראַנקעלט אונזערע מאָנארכיע אן דיעזעם אויסגלייכע. אונד וואס איזט ביז יעטצט ערציעלט וואָרדען? ניכטס אנדערעס, אלס דאסס דאס עסטערייכישע מיניסטעריאום אן דעמזעלבען זאָעבען געשטאָלפערט איזט. איינע וויענער דעפעשע פאָם 25-טען דיעזעס מעלדעט נעמליך: „אין דעם היינטע אונטער פאָרזיטץ זיינער מאיעסטעט אבגעהאלטענען מיניסטער-ראטהע איזט דיא אבדאנקונג דעם עסטערייכישען מיניסטעריאומס אנגענאָממען וואָרדען. דיא מיטגליעדער דעם צוריקטרעטענדען מיניסטעריאמס ווערדען דיא שטאאטס-געשעפטע נור זאָ לאנגע פאָרטפיהרען, ביז זיינע מאיעסטעט איין נייעס מיניסטעריאום ערגאננט האבען ווירד." — אין דיעזען צייליען האבען וויר דען „לייפ-פאס" דעם עסטערייכישען מיניסטעריאומס געלעזען. עס ווערע אבער איינע זעלבסט-טיישונג, ווענן וויר ניכט איינזעהען וואָללטען, דאס אויך דאס אונגארישע מיניסטעריאום דורך דיא אויסגלייכס-פערהאנדלונגען איינע שטארקע אונד עמפפינדליכע ערשיטטערונג ערליטטען, אוים דער עס זיך נור שווער גאנץ ערהאָלען ווערדע.

דיא הויפט-שוויעריגקייט ביים אויסגלייכע איזט דיא צאָלל-פראגע. וויא בעקאננט, ווינשט יא עסטערייך, דאס דיא אויסלענדישען פאבריקאנטען פיר דיא הערייגעבראכטען וואארען רעכט האָהע צאָללע צאהלען מאָגען, דאמיט זיא ניכט מיט דען עסטערייכישען פאבריקאנטען קאָנקורירען קאָננען. אונגארן וויל אבער פאָן זאָלך' האָהען צאָללען ניכטס וויססען, דא וויר היעדורך דיא אויסלענדישען וואארען נאטירליך טהייערער צאהלען מיסטען. ווער זאָללטע אונס אבער נאָטהיגען, דאס וויר טהייערע וואארען קייפען, דאמיט דיא עסטערייכישען פאבריקאנטען זיך בערייכערן קאָננען! דיא אונגארישע רעגיערונג זאגטע דאהער: ווענן עסטערייך אונס זאָלכע צאָללע אויפנאָטהיגט, דיא זיינע פאבריקאנטען געגען דיא אויסלענדישע קאָנקורענץ שיטצט, אונד דיא אונגארישע בעפאָלקערונג היעדורך טהייערע וואארען קייפען מיס, זאָ מאָגע דענן, ווענן דאס אונגארישע פאָלק שאָן זיין געלד איינביסט, ווענינגסטענס דער אונגארישע שטאאט היעפאָן ניטצען ציעהען. מאן פיהרע אלזאָ דיא צאָללע ניכט בלאָס פיר זאָלכע אויסלענדישע ארטיקעל איין, דיא אויך אין עסטערייך ערצייגט ווערדען, זאָנדערן אויך פיר קאפפעע אונד פעטראָלעאום! דאס פאָלק ווירד דאנן אויך דיעזע געגענשטענדע טהייערער קייפען מיססען, אללײן וועניגסטענס ווירד דער אונגארישע שטאאט היעדורך געווינגען!

וויא זאָ? איף גאנץ איינפאכע ארט. דאס איינקאָממען דער צאָללע איזט געמיינשאפטליך; עס בילדעט דאס געמיינזאמע אייגענטהום ביידער רייכסהעלפטען. דיא בעפאָלקערונג עסטערייכס פערצעהרט אבער בעדייטענד מעהר אלס דיא בעפאָלקערונג אונגארנס. זאָ ווירד צום ביישפיעל אין עסטערייך דריימאל זאָפיעל קאפפעע פערברויכט אלס אין אונגארן, אין גאנץ גלייכער וויזע פערהאלט עס זיך אויך מיט דעם פעטראָלעאום. דיא עסטערייכישע בעפאָלקערונג ווירד אלזאָ פאָן דען קאפפעע- אונד פעטראָלעאום-צאָללען דריימאל זאָפיעל טראגען מיססען, אלס דיא אונגארישע בעפאָלקערונג. אונד דאָך ווירד דיא פאָללע העלפטע דער צאָלל-איינקינפטע אלס דאס איינגענטהום דעם אונגארישען שטאאטעס בעטראכטעט ווערדען מיססען. וואס אונזערע בעפאָלקערונג אלזאָ ביי דען עסטערייכישען שוטץ-צאָללען, וויא בערייטס ערוועהנט, פערליערען מיסטע, ווירדע אונזער שטאאט ביי דען קאפפעע- אונד פעטראָלעאום-צאָללען געווינגען. איזט אבער דאס איינקאָממען איינעס שטאאטעס אוים דען צאָללען אין בעדייטענדעס, זאָ מוס ער ניכט דעם פאָלקע דריקענדע דירעקטע שטייערן אויפלעגען!

דיעס ווערע אלזאָ דער איינציגע וועג, אום אונגארן פיר דען פערלוסט צו ענטשעדיגען, וועלכען עס דורך דיא עסטערייכישען שוטץ-צאָללע נאטירליך ערלײדען מיסטע. דאס זאה אויך דיא עסטערייכישע רעגיערונג איין אונד גאב דענן אויך אונזערעם מיניסטעריאום דיא פערזיכערונג, דאס ווענן דיא עסטערייכישען שוטץ-צאָללע איינגעפיהרט ווערדען, אויך דיא צאָללע פיר קאפפעע אונד פעטראָלעאום צו שטאנדע קאָממען מיסטען. — אללײן דאס עסטערייכישע פארלאמענט וואָללטע נור פאָן דען שוטץ-צאָללען וויססען, וואָדורך עבען נור דיא עסטערייכישען פאבריקאנטען זיך בערייכערן זאָללטען. פאָן דען זאָגענאננטען פינאנצ-צאָללען היננעגען, דאס הייסט: פאָן יענען צאָללען, דיא איף זאָלכע געגענשטענדע געלעגט ווערדען, דיא ניכט דען עסטערייכישען פאבריקאנטען, זאָנדערן צונעכסט דער אונגארישען שטאאטס-קאססע צו גוטע קאָממען מיסטען, וואָללטע דאס עסטערייכישע פארלאמענט ניכט וויססען. דאס מיניסטעריאום מיסטע אין פאָלגע דעססען פאללען.

ווער דיא מיטגליעדער דעם נייען מיניסטעריאומס אויך זיין מאָגען, איממערהין לאָסט זיך ניכט אבזעהען, וויא דער אויסגלייך צו שטאנדע קאָממען ווערדע. ענטוועדער מיססען דיא שוטץ-צאָללע, דיא אונגארן נור שעדיגען, אויך פאַללען, אָדער אבער עס מיסטען אויך דיא קאפפעע- אונד פעטראָלעאום-צאָללע איינגעפיהרט ווערדען, וועלכע דער אונגארישען שטאאטס-קאססע ניטצען בריננגען זאָללטען. איין דריטטער וועג איזט קיים דענקבאר!

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (איין ראבבינער אונד דיא לאָטטעריע.) אללע פאָליטישען בלעטטער אונזערער הויפטשטאדט בריננגען זאָעבען נאכשטעהענדע מיטטהיילונג: „אין דעעש (זיעבענבירגען) לעבט איין ארמער פראָממער יודע, דער טראָטץ אללער מיהע ניכט אים שטאנדע וואר, זיינע דרייא קינדער דורך עהרליכע ארבייט צו ערנעהרען. האלב פערצווייפעלט, נאהם ער איינעס טאגעס דיא דרייא אָרמליך געקליידעטען אונד האלב-פערהונגערטען קינדער אן דער האנד אונד פיהרטע זעלבע צום העררן ראבבינער. נון ערצעהלטע דער פאָר נאָטה אונד קוממער געביינגטע מאנן זיין לייד דעם גרייזען אונד האָכגעלעהרטען ראבבינער. טיעף געריהרט פאָם עלענדע דיעזעס מאננעס, לעגטע דער ראבבינער זיינע האנד אויף דאס הויפט דער דרייא יונגען קינדער אונד „בענשטע" דיעזעלבען. — דעם ארמען פאטער געוועהרטע אבער דיעזע „בענטשערייא" וועניג בערוהיגונג. מיט פערצווייפעלטעם לעכעלן זאגטע ער דאהער: „רעבבע! איך גלייבע, מאן מיסטע פאָר אללעם „עססען" אונד דאנן ערסט „בענטשען". נון האבען אבער וויר, נעמליך איך מיט מיינען קינדערן, זייט טאגען ניכטס צו עססען, וואָצו אונס אלזאָ דאס „בענטשען"? — דער פראָממע ראבבינער צירנטע דורכאױס ניכט דעם מאננע וועגען דיעזער „וויטציג-בייסענדען" בעמערקונג. ער וואוסטע יא, דאס דער מאנן איין פראָממער יודע זייא, דער נור אוים ארגער פערצווייפלונג איינע זאָלכע שפראכע פיהרע. נון רייכטע דער ראבבינער דעם ארמען מאננע דיא האנד אונד זאגטע מיט פראָממעם לעכעלן: „זאָרגען זיא ניכט, מיינע קינדער, זאָרגען זיא ניכט; איך וויים עס, דאס מיט דעם „בענטשען" אללײן ניכטס געהאָלפען זייא, ווענן מאן ניכטס צו ביססען אונד ניכטס צו ברעכען האט. אבער פערטרויען זיא אויף גאָטט, אונד זיא זאָללען אויך אלסבאלד צו עססען האבען: זעטצען זיא פאָר אללעם איהרע קינדער אין דיא לאָטטעריע! גאָטט ווירד געבען, דאס זיא אללע דרייא האבען. דער קאָניג פאָן נעאפעל האט דען עסטערייכישען

פאָלליעטאָן.

מערקווירדיגע פערהעלטניססע.

(13-טע פאָרטזעטצונג.)

נעטיישטע האָפפנונגען אונד ערוואָרטונגען! אלס בעניאמין דיא וואָרטע: „שאָנע, ארמע ענגלענדערין" האָרטע, דא גלויבטע ער זיכער, דאס דיעזע קיינע אנדערע, אלס זיינע ענטשוואונדענע לעא זייא. ער פערליעס דיא גרעפין אונד איילטע אויף דיא טאנצענדען צו — אבער זיינע לעא ערבליקטע ער ניכט! ער וואָללטע זיך נון צור גרעפין צוריקבעגעבען, אבער זיא וואס ניכט מעהר אויף איהרעם פלאטצע, זיא שטאנד אם פענסטער דעם קליינען נעבענזאאלעס, האלב פאָם גראָסען פאָרהאנגע בעדעקט, אונד בליקטע אין דיא פינסטערע נאכט הינויס. — דאָך דיא נאכט וואר ניכט זאָ גאנץ פינסטער, אויף דער שטראסע בראננטען דיא גראָסען לאטערנען, אויף דען פיעלען שיפפען לייכטעטען דיא לאמפען אין אללען פארבען — אויסערדעם וואר דיא גאנצע אומגעגענד פאָן דעם פייער-שפייענדען בערגע ראָטה בעלייכטעט.

בעניאמין דאכטע, דיא גרעפין האבע זיך אבזיכטליך אין דיעזען איינזאמען פענסטער-ווינקעל בעגעבען, דאמיט ער דאנן היננעהע אונד מיט איהר אללײן זייא. באלד שטאנד ער אויך אן איהרער זייטע. „זעהען זיא (זאגטע דיא גרעפין), איך האבע דיעזען וועזוף, דיעזען פייער-שפייענדען בערג, שאָן טויזענדמאל געזעהען אונד בעוואונדערט, אונד איממער אימער זעטצט ער מיך פאָן נייעם אין שטוינען אונד בעוואונדערונג. זאָ וויא עס אין דעם אינגערן אונד דער טיעפע דיעזעס בערגעס וויזעט אונד ברויזעט אונד צישעט, זאָ ארבייטעט עס אויך אים איננערן דעם געקרענקטען מענשען. איזט דאס פייער שאָן צו גראָס, דאנן בריכט עס מיט רויך אונד אשע הערפאָר!"

בעניאמין, אין דעססען הערצען עס עבענפאללס זאָ שטירמיש צוגעגאנגען, וואָללטע שאָן דער גרעפין זיינע ליעבעס-ערקלערונג מאכען, אלס פלאָטצליך גראף רעגענסבורג העראנגעלויפען קאם, בלאס אונד ציטטערנד בליקטע ער אויף דיא גרעפין אונד זאגטע שטאָטטערנד: „מאדאמע, וואס האבען זיא געטהאן אונד וואס טהוען זיא יעטצט! זיא פערלאססען אונזערע האָהען באלל-געסטע אונד ציעהען זיך דא צוריק!"

„מיין האָהער געמאהל! (ערווידערטע דיא גרעפין) מיר איזט אונוואָהל, איך מוסטע דאס פענסטער אָפפנען, אום פרישע לופט צו אטהמען."

(דעם לעזער מיססען וויר היער בעמערקען, דאס צווישען איינעם גרעפליכען אָדער פירסטליכען עהע-פאאר אין נעגענוואָרט איינעס פרעמדען איינע דערארטיגע שפראכע וויא „מאדאמע" אונד „האָהער געמאהל" אונד אללעס „פער זיא" געפיהרט ווירד.)

„אבער דער קאָניג! דער קאָניג!" ריעף דער גראף פערצווייפלונגספאָלל.

„נון, וואס איזט'ס מיט דעם קאָניג?"

„וויא פראגען נאָך? א, איך אונגליקליכער בין אין אונגנאדע געפאללען! דער קאָניג בעזוכט מיינען באלל ניכט מעהר!"

דיא גרעפין מוסטע דאס לאכען אונטערדריקען אונד זאגטע: „נון, מיין האָהער געמאהל, יעטצט ווערדען וויר וועניגסטענס איינען קריעג צווישען וויען אונד נעאפעל האבען. דער קאָניג פאָן נעאפעל האט דען עסטערייכישען געזאנדטען בעלײדיגט, ער בעזוכט זיינען באלל ניכט מעהר; ווענן דיעזעס אויסעראָרדענטליך וויכטיגען פאללעס מיססען אללע ארמעען אין בעוועגונג געזעטצט ווערדען, אונד טויזענדע מענשען מיססען היעפיר איהר בלוט פערגיעססען! ניכט וואהר, מיין האָהער געמאהל?"

„אונגליקליכע — אונד טויזענד מאל אונגליקליכע! זיא האבען אלזאָ דאָך דיעזען בריעף, דיעזען פערהענגניספאָללען בריעף אן דען קאָניג געשריעבען? — היער איזט דיעזער בריעף, דער קאָניג שיקטע מיר איהן צוריק! לעזען זיא מיין הערר (זאגטע דער גראף צו בעניאמין), וויא איך דורך איינע פעראיררונג מיינער געמאהלין פערניכטעט בין."

דעם בעניאמין וואר עס האָכסט אונאנגענעהם, ביי דיעזעם אויפטריטטע צוגעגען צו זיין, אלס פרעמדער פאנד ער זיך גאנץ אונבערופען, זיך דריינצומישען אונד דיעזען „פערהענגניספאָללען בריעף" צו לעזען. דאָך דער גראף צוואנג איהן היעצו, אונד בעניאמין מוסטע דען בריעף, וועלכען דיא גרעפין אן דען קאָניג ריכטעטע, לעזען.

בעניאמין שטוינטע! אין דער איינלייטונג דעם בריעפעס האטטע דיא גרעפין דיא עהרלאָזען, שענדליכען אנטרעגע דעם קאָניגס צוריקגעוויעזען — אונד דער אין זאָלכען זאכען נאָך אונערפאהרענע בעניאמין קאָננטע ניכט בעגרייפען, וויא איין עהע-מאנן זיך דאריבער ערגערן קאָנן, ווענן זיין וויב דיא שענדליכען אנטרעגע איינעס אנדערן מאננעס מיט ענטריסטונג צוריקוויזט. דיא צווייטע העלפטע דעם בריעפעס וואר אבער נאָך אינטערעסאנטער; דיעזע לויטעטע פאָלגענדערמאסען: „מאיעסטעט! איך בעניידע ניכט דיא פאָרזעהונג גאָטטעס, דאס ער אין זיינער וועלט